

France Podlipnik:

Jelarjevi čuvaji

Vse se je odigralo tako naglo, da bi človek komaj do šestdeset preštel. Čuvar jezua, ki je bil edini opazil nesrečo, je v tem času komaj skočil po dolgi kavelj na mostovžu, da hiti pomagat. Pa s tem ni bilo dosti pomagano. Še je pohitel po lestev, se spustil z njo po verigi zapornice in po postavil v vodo. Dovolj dolga je bila, segala je preko gornjega roba zatvornice.

Najprvo je dvignil malega Fricka. Na mostovžu jezua ga je položil. Drobní fantek je dvakrat, tritkrat bruhnil vodo, nato je zajokal, nič hujšega ni bilo.

svojo pesem brezovka in knefira.

Očeta Jelarja pa tisto popoldne k sročiči ni bilo doma. Zaradi nekih smrek in scdov je bil šel v Logovnico tam za hribom. Ko se je zvečer vrnil — na poti je nekaj čul o nesreči — je poklical Tonča k sebi:

»Za nšesa te bom,« je dejal, pa se je

Drugi se je Tonč vzel po lestvi. Karo in Pik sta tiščala za njim. In kakor je Tonč dospel do vrha zapornice in se spustil nizdol na drugi strani, kjer voda ni segala niti do gležnjev, sta tako storila tudi Karo in Pik.

Rešitev je bila vseobča, samo bojna ladja »Jadranska pošast« je ostala za zapornico in se zibala nad gladino vsa zapuščena.

Tisto popoldne in še ves tisti večer je bil na trgu vik in krič. Frickova mati je vila roke, ko je fantka ko mokro miš prenesla domov in ga spravila pod odejo. Po hišah, kjer so se domov prikazali mornarji brodolomci, sta pela

takoj premislil. Toda oči so mu hudo sijale izpod košatih obrvi. »Samo zga-go mi delaš, ves trg spet upije... Da se mi ne družiš več s trškimi paglavci! — Kaj je bilo?«

Tonč je imel čisto vest. Lagal ni nikoli. Očetu že ne. In bolje je bilo tako. Odkrito je povedal in tako živo opisal nesrečo svoje »Jadranske pošasti«, da so strme poslušali vsi domači, kar jih je bilo zbranih v hiši. Mati si je skrivaj

utrnila solzo. Oče pa je odmajal z glavo. Presneto, presneto...

»Spat!« je naposled dejal.

Tonč se je odpravil brez besede v zgornjo izbico. Izpočil pripečne klopi pa sta se priplazila Pik in Karo. Dobrikala sta se gospodarju in on ju je zadovoljen počelhljal med ušesi.

Tonč se naslednje dni ni pokazal v trgu. Takole po malem ga je grizla slaba vest. In nič se ni vedelo, če mu ne bi orožniški narednik ali kak drug oče njegovih mornarjev sredi trga prisolil zausnice.

Sam sveti Peter mu je ne bi odvezal — kakor pravi pregovor. In take sramote Tonč ne bi mogel prenesti. Ponos je tičal v njem. Zato, ravno zato so ga tovariši tako ubogali kakor pravcatega generala.

In zdaj je bila njegova armada razpuščena. Nič več se ni na loki in občinski gmajni glasil volovski rog. Mali vojščaki so se držali doma. K vodi si pa kar nihče ni upal. Tonč sam se je pogajnal po sadovnjaku in za potokom, za ribami je oprezal v tolmunih. Časih je šel v gozd pogledat, kod se razpeljavajo mlade vrane, divji golobi in veverice. Lok je imel s seboj, pravi lovec. Pik in Karo ob njem. Bezgov top pa je sameval pri plugu pod kozolcem.

Še dolgo bi se bile med tržani razpletale govornice o pomorski nesreči »Jadranske pošasti«. Pa so oznanili veliki lepaki po trgu, da je prišel v goste ime nitni cirkus »Kalafari«. Pod kostanji za občinsko pristavo so postavili okrogel šotor. Ljudje so zvečer drveli vanj in so občudovali konja, ki je hodil po dveh nogah. Opico, ki je z malim sončnikom uganjala komedije na razpeti žici. Moža, ki je vihtel strašanske železne krogle. Najznamenitejši pa je bil spored naslednji dan — v nedeljo popoldne — zunaj trga ob gornjem jezcu potoka Ivanjščice. Cirkuški ljudje so tik ob bregu postavili skoro deset metrov visoko lestev. In tisti mož, ki je vihtel krogle, je dejal, da bo s te višine skakal v četrto kašto.

Ljudi se je nabralo na širokem prođu in ob bregu, kakor na romarskem obhodu. Visoki mož je splezal vrh lestve, z rokami je krilil kakor jastreb. In ko so ljudje najbolj strmeli in jim je zastajal dih, se je navpik pognal v vodo pa zopet priplaval na suho.

»Uh, ta pa zna!« so se čudili ljudje in metali denarce cirkuškim ženicam in

otrokom, ki so pobirali »vstopnino« med množico.

Naenkrat so se spet oči vseh gledalcev začudeno uprle v visoko postavljeno lestev. Neki fant se je vzpenjal po njej. Kdo je to? Tonč! I seveda, Jelarjev Tonč!

Že je bil na vrhu. Postavil se je na mostiček, odvrgel suknič nazaj na breg, nato srajco in je slekel še hlače. Kopalne hlače pa je imel na sebi, bogme!

»Ooooo!« je zašumelo strmenje med množico.

»Si prismojen?« je glasno jeknil nekdo.

»Tonč, le trešči v pečino!« se je porogal tretji.

Tonč je stal zmage svest na visokem mostičku. Dvakrat je zakrilil z rokami — vse oči so ga spremljale — nato je tlesknil nizdol kakor ustreljena ptica.

Štrbunk — v četrto kašto...

Ravno kakor pšica je izginil pod vodo in se zopet dvignil. Dva tri zamahe in je bil na bregu.

Ljudje so bili strašansko navdušeni. To je fant. In smejali so se. Kajti tisti hip, ko je bil Tonč štrbunknil v vodo, sta bila za njim tudi Pik in Karo. Trije premočeni so se zdaj na bregu otepalí vode.

Mož iz cirkusa je osramočen in srdit priskočil. Roko je nameril. Bližnji može so ga odločno zadržali. Tonč se je odmaknil, psa sta zarenčala. Redar je prihitel in napravil red, da ni bilo pretepa.

Še tisti večer se je cirkus odpravil dalje.

Tonč pa je bil junak dneva. Vsi so o njem govorili.

Oče Jelar je zvečer sedel v Ologovškovi krčmi pri čaši piva, cigaro je kadil in mu je dobro delo, ko je čul hvalo o Tonču.

»Trden je kakor dren!« — je pomislil in niti malo ni podvomil, da bi se tak salamski fant kdaj izpridil.

Drugi dan, zgodaj dopoldne, je po trgu spet zatulil volovski rog.

Tuu! Tuu — Tuu!

Kje ste vojščaki?

Tonč je vnovič zbiral svojo armado. Mlada srca vojščakov je pretresalo tututanje volovskega roga. Ne da bi vprašali starše, so fantiči-vojaki nataknilí bele konicaste čepice, opasali lesene meče, loke pa kar pod pazduho — in so zdijvali na občinsko gmajno. Tam je že čakal Tonč: dolga sablja mu je tičala v nožnici, volovski rog mu je vi-

sel ob boku. Psa Karo in Pik sta stala v pripravi vprežena v bezgov top. Malo nemirna sta bila, toda poslušna kakor prajšnje čase.

Tonč je pregledal in preštel svoje junake — ne, ni jih bilo toliko kakor prej. Trije novi so se prijavili v četo in Tonč jih je sprejel. Toda osem starih, prej še dokaj zvestih tovarišev, je izostalo.

»Kje pa so?« se je čudil Tonč. »M šek pa Ladi pa Gustek pa Fricek pa...«

»Ne veš?« se je začudil pribočnik. »Kontrolorjev Ladi ima zdaj svoje vojake. Pravi, da bo vsem kupil prave soldaške kape in puške in da nam bo napovedal vojno.«

»Se bomo pa udarili!« — je menil Tonč in je bil malo jezen in užaljen. Zato je hitro pripomnil: »Jim bomo že pokazali! Pri Starem gradu jih naklestimo pa še Pika in Kara poženem nad nje, da bodo raztrganih hlač čofotali domov! — Zdaj pa v vrsto!«

Lepo so se zvrstili v dve vrsti. Pik in Karo sta bila prva pripravljena za pohod. Tisti trije novinci še niso znali eksercirati, iz bližnje vasi so bili, pogumno so gledali in jim je bilo videti, da so hudi prtepači. Tonč si je mislil: jih že ukrotim na pravo mero...

Nato je velel: »Pohodoma pohod! — Gremo na Stari grad...«

V ozadju nad trgov visoko štrli izmed gostega smrečja zapuščena razvalina. To je ostanek stolpa nekdanjega mogočnega gradu, v katerem so prebivali srednjeveški vitezi. Mnogo pripovedk je ostalo iz tistih davnih časov in ustna sporočila še danes pravijo; Turki so grad razdejali, toda graščak se je z družino vred reši' po podzemskem hodniku, ki vodi globoko dolj v hrib. In tam so še danes zakladi rujnega zlata.

Stari ljudje so že davno opustili kopanje, nikdo ni mogel najti skrivnega hodnika. Mladina pa se je rada plazila in se še danes plazi po tistih rovih, ki so jih bili izkopali drugi. Ne zato, da bi našla zaklade, marveč zato, ker je vse tam okrog tako skrivnostno. Ob belnem dnevu učasih izpred oči mladih jamarjev izgine lisica, ali pa nekje zaplahuta sova, predramljena v prijetnem snu.

(Dalje prihodnje nedeljo.)

MANICA:

Izpodletelo mu je

Komajnarjev dedek, o katerem sem vam pripovedovala že večkrat, nam je povedal zgodnico, ki se je pripetila še v času tlake.

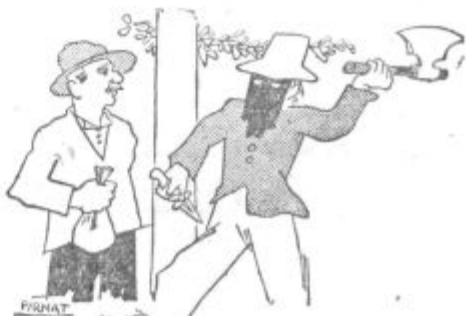
»Moj praded,« tako je začel, »je tedaj še tlačanil v smleški graščini. Bil je dober delavec in pošten človek. Graščak ga je imel rad in da je imel res precej zaupanja vanj, se je videlo iz tega, da mu je nekoč izročil veliko vsoto denarja z naročilom, naj jo nese še tisti večer sosednjemu graščaku.

Moj praded je denar dobro spravil in šel takoj po večerji na pot. Strahov ni poznal. Bil je močan in pogumen fant.

Sredi pota, v temnem gozdu pa skoči predenj našemljen ropar, zavihti sekuro in zarjove:

»Stoj! Vem, kaj nosiš. Takoj mi daj ves denar, ali pa te na mestu ubijem!«

Praded se sicer ni zlepa ustrašil, toda zdaj je videl, da se ne more upirati, ker je brez orožja. Dal je roparju ves graščakov denar in grduj se že hotel izginiti, ko pade pradedu dobra misel na um.

»Čuj mož,« zaprosi roparja, čakaj samo za trenutek! Izročil sem ti denar, ki ni bil moj. Kako naj se izgovorim graščaku? Saj mi ne bo verjel in bo mislil, da sem denar kje zakopal in si vso zgodbo na lepem izmislil. Daj mi kaj, da izpričam pred graščakom svoje poštenje!«

»Kaj pa hočeš« zamomiija ropar.

Praded kratek čas pomišlja, potem pa pravi:

»V dokaz, da sem imel res opraviti s teboj, mi odsekaj mezinec na levi roki!«

Ropar se nekoliko začudi, toda praded že pritisne mezinec k drevesu in reče:

»Zdaj pa le hitro udari! Pa dobro udari, da me ne boš predolgo mrevaril!«

Hudobnež dvigne sekuro in krepko zamahne, praded pa pravočasno izmakne prst in sekira se zapiči precej globoke

v deblo. Pređen pa ropar sekuro izruje, mu že praded skoči za vrat in ga pode-re na tla. Pri tem pade rokovnjaču z obraza črna cunjja in praded spozna v njem — graščinskega hlapca.

»Oj, ti črna duša,« zakliče ves ogorčen in začne lopova neusmiljeno mikastiti. Seveda je moral vrniti tudi ves denar, s katerim je praded potem nadaljeval svojo pot.

Graščak je pradeda bogato nagradil, nepoštenega hlapca je pa takoj izročil v roke pravice, kjer je prejel ostro in zasluženo kazn.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Dva vlaka

In sradi mraka
dva vlaka
v nasprotno stran
hitita.
Drvita
neslišno mimo.
Na sever prvi z zimo
beži v ledovja hlad.
Na jug po solnčen dan
in po pomlad
brzi mi drugi.
Z nočjo
oba se izgubita.
In skoraj bodo plugi
zarežali v zemljo
spet tisoč ran...

K uganki z jabolki

Uredništvo »Mladega Jutra« je do-bilo pravkar tale dopis:

»Cenjeno uredništvo!

Z ogorčenjem in nedopadenjem vsa čitala v Vašem cenjenem listu poročilo o sporu Kovač - Kregar. Sporočava vam, da temelji vsa zadeva na pomoti in Vas zato prosiva, da natisnete tale popravek:

»Sploh ni res, da sva se besno prepirala. Razlagala sva ponekod sicer bolj glasno — svoje nazore, zakaj obadva sva naglušna.

Ni točno, da naju je na policijsko rav-nateljstvo odpeljal en stražnik. Nasprot-no, odvedla sta naju kar dva stražnika, in sicer revirni nadzornik gospod Za-laznik in nadstražnik gospod Picaj.

Tudi nisva metala drug na drugega korenje, nego peteršilj. S čebulo sva drug drugega udarila samo trikrat.

Gospod komisar je odločil spor kar takoj, (še dosti mu ni bilo treba premiš-ljati) in rekel je: »Vso stvar je zakrivil gospod Kovač. Prodajal je pet jabolč za dva dinarja. Od tega so bila tri nje-gova jabolka za dinar in dve jabolki go-spoda Kregarja tudi za dinar. Dobro, ko je torej prodal Kovač petdeset jabolč, je prodal vsa svoja jabolka, toda od Kregarjevih jih je prodal pa šele dvaj-set. Ostalo mu je torej še deset Kre-garjevih jabolč in ta jabolka bi ne bil smel več prodajati po pet za dva dinar-ja, ampak za 2 Din in pol. Dve amer-iški jabolki gospoda Kregarja staneta namreč en dinar. Ker je za petdeset prejšnjih jabolč dobil dvajset dinarjev, in bi za ostalih deset jabolč moral do-biti pet dinarjev, bi bil moral izkupiti skupaj pet in dvajset dinarjev. Tako bi prišlo nanj deset dinarjev, na Kregarja pa petnajst dinarjev.

Z drugimi besedami: Ako hočemo iz-računati povprečno ceno za kako blago, moramo vzeti enako število posameznih vrst. Na primer tri komade navadnih ja-bolč za en dinar in tri komade ameri-ških jabolč za poldrug dinar, kar da šest komadov za dva dinarja in pol in de-setkrat šest je šestdeset, desetkrat dva dinarja in pol pa je pet in dvajset di-narjev,

Pričakujoč, da boste ta popravek na-tisnili, ostajava z odličnim spoštova-njem!

V Ljubljani, pri »Mačku, tam za vo-do«, 1932.

Jože Kovač in Janez Kregar,
branjevca.

Janko Kač:

Najlepši dar

bednih otrok ob materinskem dnevu

Ti, mati, veš: zimo smo vso imeli dva gosta pri nas: za mizo posedal je glad, na peči si roke meč mraz.

Prezeble nas grelo suhó je zlakano Tvoje telo, ko raskava roka brez dela dostala je mehka in bela.

Da deca smo bili odeta, poročno si zrezala krilo, svoj zadnji spomin na očeta — nam v jami ga je zadušilo...

Kaj danes Ti damo naj v dar, za ta mučeništva vsa Tvoja? Kar Ti si nam dala vsekdar: srca Ti darujemo svoja!

Kako je pisar padel v lužo

Pisar se je odpravil v goste; čevlje je imel lepo osnažene, da so se svetili, sicer pa, saj veste, kakšni so pisarji po vaseh. Malo prej pa je deževalo in po ulicah so stale luže, sicer pa, saj veste, tako je dostikrat na vasil!

Pa je prišel pisar do luže in obstal — naprej ne more, če si noče umazati čevljev.

Mimo je šel kmet iz iste vasi.

»Hej, striček,« je zavpil pisar, »vzemi me na rame in prenesi.«

Kmetu vsa vkup ni bilo nič kaj po godu, toda, kaj je hotel, pisar je bil iz domače vasi in ubogati je bilo treba. Vzel je pisarja na rame in nesel. Sredi luže je pisar dejal:

»Nu, počolazi se, ko me bodo spet postavili za pisarja, ti bom povrnil. Ne bom pozabil nate, prav zares ne!«

»Kaj zdaj niste pisar?«

»Ali ne veš? Danes so me odstavili...«

»Ehe! In ti misliš, da te bom nesel čez... Malce pretežak si!«

Vrgel ga je v lužo, sam pa je šel dalje.

Hiša potuje

Dostikrat nam pišejo o velikih tehniških izumih in zanimivih novostih iz Amerike.

Prav gotovo se boste čudili, če vam povemo, da so pred kratkim predstavili v državi Indianapolis veliko, osemnadstropno hišo, ki je tehtala 11.000 ton, s prvotnega prostora šestnajst metrov daleč in jo pri tem še obrnili za devetdeset stopinj.

Za to delo so potrebovali sedemnajst dni. Od tega pa so porabili le štiri dni za potovanje hiše, vse ostalo pa za preddela. To je bilo poslopje telefonske družbe v Indianapolisu. Mislili so, da ne stoji na pravem mestu, in da bi s prestavitvijo prostor lahko doste bolj izrabili. Ker je bilo treba poleg tega hišo še povečati, so se odločili, da vse poslopje, ki je vredno štiri milijone dolarjev prenesejo na drugo mesto. Pomislite, kako tvegano je to! Kaj če bi hiša pri prevozu razpokala!

Toda gradbeno vodstvo je bilo prepričano, da se to ne zgodi — in ni se motilo. Zgodilo se je celo nekaj drugega, čemur se boste še bolj čudili: ves čas med prevažanjem je ostal telefonski promet prav tak kakor prej. Telefon, luč, vodovod, kurjava, kanalizacija, vse je delovalo prav tako, kakor da bi hiša stala pri miru. Na stotine uradnikov je delalo v njej, prihajalo v poslopje in odhajalo iz njega, čeprav se je hiša obračala. V ta namen so napravili premično zvezo s cesto. Po vsem tem boste pač lahko razumeli, da je bilo treba dosti preddel. Hiša je razen tega stala na zelo prometni ulici in promet ni smel trpeti.

Takim zahtevam pa ne odgovarja vsaka hiša. Le poslopja, ki so zgrajena s pomočjo jeklenega ogrodja, ki je posebno prožno, je mogoče prestavljati.

Boris:

Mati in sin

»Mamica, kaj je tam za goro?«
»Bele ceste v svet teko.«
»Mamica, kakšen pa je svet?«
»Grd je svet, ker je z zlatom zaklet.«
»Mamica, zakaj so pa ceste bele?«
»Da vabijo mladce brezskrbne, vesele.«
»Mamica, zakaj se zlato iskri?«
»Le da človeka slepi.«
»Mamica, jaz bi šel vendar tja
Ni mi več strpeti doma.«
»Pojdi sin, če moraš iti!
Jaz bom zate doma molila;
da boš ušel pogubi skriti,
Boga bom prosila...«

Prigode z levi

Vse polno povesti je o levih, med njimi take, ki bi utegnile biti resnične, pa so vendar le izmišljene, in druge, ki se ti zdijo čisto neverjetne, pa so le resnične. Pri tem mislim na zgodbo, ki se je zgodila, ko so gradili železnico v Vzhodni Afriki, kjer je star lev dan za dnem odvrlel kakega delavca in mu lovci niso mogli do živega.

Naposled je železniška družba najela tri najboljše lovce, da bi prečuli noč in skušali leva ustreliti. Na stranskem tiru je stal prazen vagon. Lovci so se nastanili v njem. Dva sta legla in zaspala, tretji pa je moral stražiti na sprednjem pločniku. A zgodilo se je, kakor se pač časih zgodi — stražar je bil preveč utrujen in je zaspal. In ko so vsi trije spali, je prišel lev. Skočil je na vagon, povohal spečega stražarja, stopil preko njegovega telesa skozi odprta vrata v vagon in povohal oba speča lovca. Enega od njiju je zgrabil z zobmi za obleko in ga odnesel preden sta se ostala dva zavedla, kako in kaj. Skočil je skozi okno in izginil v temi. Ta zgodba je resnična, a če bi bili vsi levi tako obsedeni na ljudi, tedaj bi bilo življenje v lepi Afriki nemogoče.

Toda vsi, hvala Bogu, niso takšni. Velika mačka, ki je videti tako krvooločna, se v splošnem ne zmeni za ljudi in jim ne stori nič hudega. V Afriki je še mnogo levov, več kakor mislijo. Kljub temu pa moraš imeti srečo, če hočeš katerega videti. Kdor je rojen pod srečno zvezdo, ta jih lahko vsak trenutek sreča, drugi živijo časih desetletja v Afriki, pa ne vidijo nobenega. Tak srečen človek je bil naš sošed, mlad mož, ki je bil komaj prišel iz Evrope. V Afriki je držal prvič pu-

ško v rokah. Nekega dne se je odpravil na lov na antilope. S seboj je vzel mladega črnca. Skrila sta se za košarim grmom in mirno čakala, kdaj se prikaže kaka antilopa. Prisluhnila sta. Tam ob pobočju so se lomile veje in zdaj se je prikazal velik lev. Za njim je prišla levinja z dvema mladičema — torej vsa levja družina. Mladi lovec se je s svojim spremljevalcem previdno splazil domov in nekaj dni se ni upal iz doma. Drugič je stopil zvečer iz koč, da bi pogledal, kakšno bo vreme, in nenadoma je zagledal pred seboj dvojico svetlih oči. Naglo je skočil nazaj v koč in vrata za seboj zaloputnil.

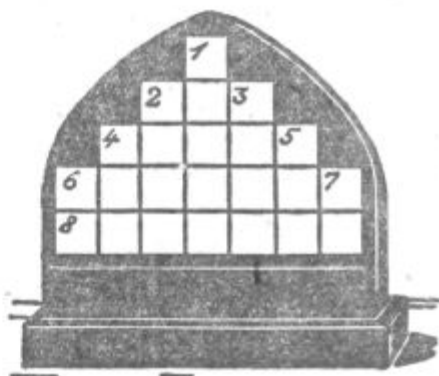
Kako grozno se svetijo levje oči ponoči, priča dejstvo, da so nekoč potniki zamenjali levje oči z ognji domačih nov.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Pomladanska

Čez hrib in dol
razpela je pomlad
nešteto zlatih kril
in ptiček mlad
si je zapel:
»Čičadol, čičadol!
Ni gozd več gol
in poln sem s
in zlatih nad,
imam vse širom rad!
In ptiček mlad
je bil vesel —
čičadol, čičadol!

Križanka »Zvočnik«

Vodoravno: 2. Del rastline. 4. Cvetni prah. 6. Načrt za delo. 8. Del noge.

Navpično: 1. Priprava za štje. 2. Pokošena, suha trava. 3. Dobi nevesta o poroki. 4. Svarilo. 5. Manj ko celota. 6. Središče gibanja. 7. Časovni veznik.

Kaj pišejo Jutroučki?

Stric Matic je slučajno pred nekaj dnevi dobil spodaj objavljeno pismo v roke in ker mu je bilo od sile všeč, si ni mogel kaj, da vam ga ne bi dal tudi prebrati:

»Draga sестrica Breda! Po dolgem času sem se vendar enkrat spravil k pisanju. Ne bodi jezna, da sem Ti knjigo »sunil«, saj tudi meni tako poberete knjige, da je ravno narobe od »na svidenja«. Vesela bodi, zakaj jeza škoduje zdravju in tega nimaš ravno v izobilju. Knjigo Ti takoj jutri pošljem in če hočeš tudi kak poljubček z njo. Saj nisem namenoma vzel knjigo, ampak tako me je navdahnil Bog, da sam nisem vedel kdaj!

Zdaj sem spet v tem presnetem Celju. Mnogokrat mislim na Kofce. Kako lepo nama je bilo tam! V duhu še vidim tiste prelope travnike, pokrite z neštevilnimi štori, ki se Ti pri smučanju nočejo umakniti, če jim še tako lepo žvižgaš ali pa kličeš »Pozor! Smuk!«. Spominjam se tudi jutranje zarje, solnca, ki je počasi pokukalo izza oblakov. Še zdaj mi poskoči srce v misli na te radosti, srce, ki je drugače mirno in hladno kakor led, seveda izvzemši trenutke pri tabli (v šoli), ko mi pade v hlače.

Drugače je vse po starem, samo kar se tiče denarja Ti povem tole: nobena zvezda ne miglja, v mojem žepu pa je tema! Upam, da me razumeš, saj si brihtna in lepa deklica, kakor »Roža iz Jerihe«. Danes nam je profesor vrnil francoske naloge in sem po vseh pravilih srečno prestal golju-fijo in jo prav dobro odrezal.

Lepo pozdravi vse domače: papana, mamo, Marico, Ivico, Polono, Francko, Bistro, mucke in oba mrtva ter živega kužka. Smuk! Tvoj Zdenko.

Moja ljubezen do naše žitve

Mnogo veselja imam z našo domačo žitvino, ker jo imam zelo rad. V našem hlevu pri govedu skačejo trije veliki zajci in štiri majhni zajčki. Zajci so moji; moja mala brata, triletni Branko in štiriletni Marko imata pa vsak po dva zajčka. Mnogo zajčkov smo že zaklali. Veselo pa je pri živini na paši. Naš pridni pes nam zganja krave, da ne zaidejo na sosedov travnik. V našem hlevu imamo dva konja, štiri krave in enega telička, katerega bomo prodali ali pa zaklali doma, kakor bo ukazal naš ata. Pred kratkim sem kupil dva goloba, a ata mi na žalost ušla. Ata mi je obljubil, da mi kupi poletni enega ali pa dva jančka, da jih bom pasel z Markom in Brankom. To bomo veselo tekali po paši! Konje in krave moramo skrbno kmniti in napajati.

Dajejo nam mnogo dobička. Konji nam vozijo, krave pa nas zalagajo z mlekom. Tudi ptički so koristni, ker pobirajo z drevja vse škodljive žuželke. Zato jim pozimi trosimo zrnja in drobtinic, da revčki ne umro od lakote. Posebno lepo bo pri nas, ko se vrnejo lastovke. Lastovkam ne smemo razdreti gnezda ker: »Kjer si dom postavijo, srečo tja pripravijo!« pravi naš pesnik Simon Gregorčič iz neodrešene domovine.

Dušan Matičič, učenec IV. raze,
v Dobu pri Domžalah.

Naš novi natečaj

Prav za gotovo vemo, da se pridni čitatelji »Mladega Jutra« zelo vesele vsakega našega novega natečaja. Saj je vendar lepo, pisati za »Mlado Jutro«. In kako fletno se tudi bero prispevki naših malih sodručnikov. Stric Matic je hudo vesel, če kdo pove kakšno brihtno ali poučno.

Nu, doslej smo vam pri vsakem natečaju sami določili, kaj nam pišite. Danes pa vam prepuščamo popolno svobodo. Razpisujemo

natečaj poljubnih prispevkov.

Saj vemo: Kdor je mlad, piše rad. In koliko lepega se da povedati, če zna človek naokrog pogledati!!

Pišite nam, kar vam je najbolj pri srcu. Povejte nam kak zanimiv, žalosten ali vesel doživljaj iz svojega življenja, opišite nam kako posebnost svojega kraja, izmislite si morda sami kako zgodbo. Oh, še pesmi ne bomo zavračali. Nasprotno! Mladi pesniki in pisatelji, kar na plan!

Kakor rečeno: prepuščamo vam vse svobodo. Le lepo napišite; stric Matic bo pregledal in dal natisniti. Naposled pa bo — kakor doslej še vedno — poskrbel za prav lične nagrade tistim, ki bodo najboljše odrezali. Pisma pričnemo objavljati že prihodnjo nedeljo. Pozdravlja vas

„Mlado Jutro“.

Dva brata

Solnce toči zadnje žarke
pod večer skoz okno v sobo.
V njej star mož oči gasnočih
zadnjič še zazre svetlobo .

Srce mu pokojno molí
za kotiček tih sred raja,
zashutilo je to uro:
dan odhaja — smrt prihaja.

»K meni pridita, otroka,«
k sebi kliče še sinova —
»moja ura je odbila,
Bog daj vama blagoslova!«

»Kar zapuščam — ta denar je
in predrobna ta šivanka!
Kaj več vredno je, ne bođi
vama naj nikar — uganka!«

»Eden to in drugi ono —
kakor srečo kdo ugane!
To še stavec zašepče
onemí, srce obstane.

Prvi brat — denar zagrabí,
v brk zasmeje se hudobno,
drugi brat pa z vedrim srcem
seže po šivanko drobno.

Zdaj po svetu roma prvi,
to življenje je veselo!
Drugi brat je tiho srečan,
njega blagoslavlja delo.

Čas ima prehitre noge,
a denar bolj urne krače,
le prekmalu se zapisal
prvi brat je med — berače.

Bedno toži. A prepozno
je spoznal, da ni uganka,
če v življenju od denarja
več pomeni le — šivanka.

Uganka

Kuhanó, pečeno, na mizo prinešeno,
ne pojedeno ampak v smeti vrženo. —
Kaj je to?

Za spretné roke Vrtiljak

Vrtiljak ki se kar sam vrti, si naredimo takole:

Na karton si narišemo in izrežemo spiralo. (Sl. 1.) V kos glinè pa zatakne-mo iglo za pletenje ali košček žice ter na njo prav nalahko pritrdimo spiralo.

Sl. 1.

Sl. 2.

(Sl. 2.) Ako vrtiljak postavimo na topló peč, se bo spirala začela vrteti, kes lažji topli zrak veje od peči navzgor ter s tem spiralo vrti.

Da bo vrtiljak bolj mikaven, lahko na spiralo prilepite par iz papirja izrisanih možičev ali pa iz bezgovèga stržena.

Rešitev križanke »Pismo«

Vodoravno: 1. pismo, 6. Estera, 8. stežér, 9. tipala.

Navpično: 1. pest, 2. isti, 3. step, 4. Meža, 5. orel, 6. ara.

Rešitev rebusa

Žganje pomori jih več
kakor kuga, glad in meč!